

PGR/

Kunnskapsdepartementet

Høring om ny fagskolelov

Fiskebåt organiserer de fleste rederiene i den havgående fiskeflåten i Norge. De aller fleste offiserene i denne flåten har sin formelle utdanningsbakgrunn fra fagskolene, via praksis om bord og lærlingordningene. Fiskebåt anser det derfor som viktig at fagskolene har riktig og tidsmessig oppbygging, og får nok ressurser til å drive relevant opplæring. Vi finner i den sammenheng grunn til igjen å påpeke at disse skolene ved siden av kravene som NOKUT stiller også er underlagt sertifiseringskrav fra Sjøfartsmyndighetene som i sin tur forfekter internasjonale krav Norge har ratifisert. I sum betyr dette at hver studieplass er betydelig mer kostnadskrevende enn gjennomsnittet i fagskolene.

Vi har gått gjennom høringsnotat med utkast til lovtekst og lovspeil til en ny fagskolelov og vil gi følgende kommentarer :

1. Kommentarer til tidligere lovendringer og visjoner-økonomi

Innledningsvis i høringsnotatet vises det til at fagskoleutdanningen har manglet en klar plassering i utdanningshierarkiet i forhold til nåværene over videregående utdanning.

Fiskebåt er enig i regjeringens definisjon av fagskoleutdanning om at ” utdanningen skal dekke et behov for korte og yrkesrettede utdanninger, og tilføre Norge arbeidskraft som ikke høyskolene og universitetene tilbyr..”

Når det gjelder plassering i hierarkiet så tilkjennevis det at utdanningen skal benevnes som ”høyere yrkesfaglig utdanning” og blir dermed plassert på nivå over videregående opplæring. Selv om dette burde være innlysende, mener vi at dette er en nødvendig presisering særlig når det er fylkeskommunene som har fått ansvaret for dette skoleslaget.

Fiskebåt har tidligere tilrådd at fagskolene bør være direkte underlagt staten av flere årsaker. Dette fordi vi mener at en slik modell ville ha gitt større grad av likebehandling mht bevilgninger til drift av skolene. Erfaringer fra fylkeskommunene med uklar rollefordeling mellom fagskolestyret og andre administrative og politiske organ knyttet til skole spørsmål er et annet moment. At myndighetene har valgt en annen løsning må vi ta til orientering.

På høyskoler og universitet blir det tatt hensyn til at kostnadene kan være ulike pr student på ulike studier. Slik er det i utgangspunktet ikke for fagskolen. Modellen for fagskolen er i prinsippet en øremerket årlig bevilgning som fordeles med gjennomsnittlig normbeløp pr student som så blir fordelt

til den enkelte fylkeskommune i forhold til antall studenter. Dette er en god modell for fylker som har mindre kostnadskrevende studier enn gjennomsnittet og tilsvarende dårlig for fylker med ”dyre studieplasser”. I disse fylkene blir i praksis handlingsrommet svært lite for ”... tiltak som skal bidra til økt kvalitet i fagsskoleutdanningen, bedre styring og organisering av skolen, øke arbeidslivets involvering , å ytterligere styrke studentenes rettigheter...” Eksempelvis er de maritime studiene svært kostnadskrevende,- også på grunn av internasjonale krav en er nødt til å forholde seg til.

Det finnes ordninger der fylkene kan søke på ekstramidler rettet inn mot maritim utdanning som er ekstra ressurskrevende. I praksis er det vår kunnskap at midlene kun rekker et stykke på vei i forhold til de kostnader en har ved disse linjene.

Selv om økonomi ikke er et direkte tema for høringen mener Fiskebåt at denne problemstillingen burde ha vært drøftet i forhold til de visjoner som er sitert ovenfor, og at en er nødt til å gå inn i disse problemstillingen om en skal oppfylle de uttalte målene. Unnlater en å gjøre dette, vil de ressurskrevende delen av fagskoleutdanningen fortsatt ikke få den misjon den er tenkt å ha.

Det fylkeskommunale ansvaret –styrets ansvar

Om det er slik at fagskolene skal ha et eget styre er Fiskebåt enig i at styrets rolle må klarere defineres slik at det ikke bare blir et høringsledd i det fylkeskommunale hierarkiet. Det betyr da også at styret må få reell innflytelse på de prosesser som foregår i fylkeskommunen før styret tar de viktige avgjørelsene de i følge høringsnotatet nå skal ta.

Ut fra teksten er det litt uklart om hver skoleenhet skal ha egen administrativ ledelse med rektor etc eller om flere skoleenheter hører inn under ett styre. Fiskebåt har ikke sterke meninger om dette utover at det enkelte fylke må finne en struktur som er faglig riktig og effektiv mht ressursbruk på administrative oppgaver. Med økonomiske rammer som alltid vil være et knapphetsgode er det også viktig at en driver kostnadstyring på den administrative delen av utgiftene.

2. Styrets sammensetning- næringslivets rolle

Samtidig som det understrekes at representanter fra fortrinnsvis det regionale næringslivet skal ha minimum 2 plasser i et styre på minimum 7 personer så går forslaget ut på å lovfeste at representanter fra både lærerstaben og studentene må få forslags og stemmerett.

Styrene har etter det vi erfarer også stort sett god representasjon av folk med bakgrunn i fylkestinget. I følge tekst er imidlertid ikke dette en forutsetning.

Fiskebåt mener at det er viktig at næringslivet er skikkelig representert i dette styret slik anbefalingen går ut på. Departementets forslag kan imidlertid i praksis lett medføre at næringsrepresentasjonen blir marginalisert. Det ligger også i notatet en føring om enda flere representanter for skole og studenter om styret utvides utover 10 medlemmer. Fiskebåt vil på generelt nivå advare mot for store styrekollegium fordi det både innebærer større administrative kostnader og sjelden har vist seg å være effektivt.

Selv om det ikke er gitt, kan en lett komme i en situasjon at styrets sammensetning i sum kan medføre at nødvendig omstilling mht til fagkretser må vike for andre hensyn. Visjonen om sterk næringsmedvirkning, sammensetning av styret, og grad av et selvstendig mandat må sees i sammenheng.

Fiskebåt konkluderer med at det viktigste tiltaket vil være å gi styret en selvstendig rolle slik at det kan ta reell ansvar både når det gjelder å jobbe for best mulig økonomi til fagskolen regionalt og til å ta ansvaret for prioriteringene.

3. Andre spørsmål

Fiskebåt er enig i forslagene om samordning og synliggjøring av opptaket og at fagskolepoeng blir studiepoeng. En er også stort sett enig i den endring av begrepene som foreslås. Når det gjelder muligheten for utvidelse av maksimalt antall år vil Fiskebåt understreke at dette må kun tillates i helt spesielle tilfeller. Fagskolen er ment å være et kort alternativ utdanningsløp til academia mao mer praktisk rettet. Fiskebåt mener at det her bør ligge sterke føringer om at et slikt forlenget løp må være etterspurt av næringslivet, eller at internasjonale krav i eksempelvis maritime fag medfører en lenger utdanningstid totalt.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Paul-Gustav Remøy

Tor Are Vaskinn

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.